

1

TVIVEL

Varje kristen som verkligen tänker och reflekterar över sin tro kommer ofrånkomligen att drabbas av tvivel. Detta problem anser jag måste tas på största allvar. Kristna ledare talar ofta vackert om vikten av att reflektera och söka efter sanningen, men de tar för givet att sökandet ofelbart leder fram till den kristna trons sanning. Men det finns inga garantier för det. På 1960-talet till exempel, under mina första år som student, var många lysande begåvningar inskrivna vid det kristna Wheaton College utanför Chicago. Det var samtidigt en tid som präglades av mycket tvivel, cynism och otro gentemot kristen tro. Jag började på Wheaton i slutet av sextiotalet och blev djupt oroad av att se somliga av mina kurskamrater – vars intellektuella förmåga jag beundrade – förlora sin tro och synbarligen förkasta Jesus. Detta fick mig att inse hur allvarligt problemet med tvivel kan vara.

Trots det har den kristna kyrkan en benägenhet att sopa problemet under mattan. Hur många predikningar har du sammanlagt hört om hur man hanterar tvivel i sitt kristna liv? Jag känner bara till ett par böcker i ämnet. Vi tycker kanske att kristna inte borde ha några tvivel. Därför ler vi och låtsas som problemet inte existerar. Men det gör det, och ingen kommer undan.

För några år sedan, under ett sabbatsår från Arizona-

universitetet i Tucson, brukade jag och min fru besöka en baptistkyrka. En söndag reste sig pastorn och förklarade för församlingen att han upplevt en stor andlig seger som han ville dela med sig av. Det senaste året hade han nämligen tvivlat på om Gud verkligen fanns, men nu hade tvivlen skingrats och han kände en förnyad förtröstan på Herren! Jag blev så överraskad av hans bekännelse – vem kunde ana att denna framgångsrika pastor i en växande församling hade tvivlat på att Gud ens fanns? Jag kände väldig respekt för hans ärlighet. Hans vittnesbörd förmedlade till folket i bänkarna att de inte alls behövde skämmas när de drabbades av tvivel. De kunde erkänna och bearbeta sina tvivel och söka hjälp hos sin pastor, som själv vandrat denna ödsliga väg.

Varje självständigt tänkande kristen kommer att möta tvivel, och tar man inte itu med tvivlen på rätt sätt kan de bli förödande för ens andliga liv. Man kan stöta på invändningar mot eller intellektuella svårigheter med den kristna tron som man inte kan bemöta. Dessa obesvarade frågor kan få dig att tvivla på att den kristna tron är sann. Dessa tvivel börjar i sin tur gnaga på livskraften i ditt andliga liv: *Kanske det bara är en illusion, tänker du. Kanske jag bara lurar mig själv?* Ditt andaktsliv börjar mattas eller bli torrt och tråkigt, för hur kan man ge sig hän åt någon som kanske inte finns? Varför fortsätta att lura sig själv? Denna känsla får dig sedan att sluta tala om Jesus med andra. Som en teologistudent som kämpade med tvivel en gång sade till mig: ”Hur skulle jag kunna uppmana någon annan att ta emot Jesus, när jag inte ens själv är säker på att det är sant?”

Ganska snart hamnar man i en negativ spiral som inte tycks kunna brytas. Utåt sett fortsätter man att hålla masken och gå till kyrkan. Man kan ju inte erkänna sina tvivel för andra – vad

skulle de då tänka? Således pågår en osynlig kamp inombords som ödelägger ens andliga liv inifrån och ut. Kvar blir bara ett tomt skal. Till råga på allt upplever man sig som en hycklare, vilket enbart bidrar till att lägga en sten av skuld på den börda av tvivel man redan bär på. Vad kan man göra? Finns det något botemedel mot tvivel?

Till att börja med måste vi erkänna att det inte finns några enkla lösningar på problemet. Det finns inget snabbt och enkelt recept att följa så försvinner våra tvivel som genom ett trollslag. Vi måste troligen bearbeta våra tvivel i en lång och smärtsam process. Vi kanske måste utstå vad gamla tiders helgon kallade för ”själens dunkla natt” eller ”dödsskuggans dal” innan vi kommer ut i ljuset igen. Men kom ihåg att mängder av stora gudsmänniskor har gått före och stått som segrare till slut. Vår kamp är inte unik, och det finns hopp om ett lyckligt slut.

Vad kan vi då göra för att skynda på färden längs denna väg – eller kanske ännu hellre undvika den?

För det första: inse att tvivel aldrig är ett rent intellektuellt problem. Det finns en andlig dimension av problemet som man måste erkänna för sig själv. Glöm aldrig bort att vi är inlåtna i en andlig strid och att det finns en själafiende som hatar oss, vars mål är vår undergång och som kommer att göra allt för att få oss på fall. Som Paulus påminner oss om: ”[D]et är inte mot varelser av kött och blod vi har att kämpa utan mot härskarna, mot makterna, mot herrarna över denna mörkrets värld, mot ondskans andekrafter i himlarymderna” (Ef 6:12). Tvivel handlar inte enbart om teoretiska meningsutbyten eller trista, intellektuella diskussioner. Det handlar om kampen om vår själ, och kan Satan använda tvivel för att sätta oss ur spel eller förgöra oss så kommer han att göra det.

Tyvärr bortser folk som ägnar sig åt teologisk utbildning ofta från den andliga dimension som ryms i tvivel. När jag läste på Wheaton College rådde en märklig attityd bland studenterna att tvivel i själva verket var en dygd och att kristna som inte tvivlade på sin tro på något sätt var förståndsmässigt efterblivna eller naiva. Men detta är en obiblisk och förvirrad attityd. Det är obibliskt att betrakta tvivel som en dygd. Tvärtom framställs ju tvivel i Bibeln alltid som någonting skadligt för det andliga livet. Tvivel bygger aldrig upp, det bryter alltid ner. Hur kunde de studenter jag kände på Wheaton College ha fått det så om bakfoten? Jo, antagligen därför att de hade blandat ihop konsten att *reflektera* över sin tro med att *tvivla* på sin tro. Att reflektera över sin tro är i högsta grad en dygd, för det hjälper oss att bättre förstå och försvara vår tro. Men att reflektera över sin tro är inte detsamma som att tvivla på sin tro.

Vi måste hålla isär begreppen. Efter en av mina lektioner kom en elev fram till mig och frågade: ”Hur kommer det sig att allt vad du säger enbart bekräftar vad min pastor alltid har sagt?” Jag skrattade lite förvånat och sade: ”Varför skulle det inte göra det?” Han svarade: ”Jamen, alla de andra lärarna här på institutionen ifrågasätter ju min tro.” Jag svarade: ”Vet du, jag vill inte ifrågasätta din *tro* utan ifrågasätta ditt *tänkande*. Jag vill *bygga upp* din tro.”

Att som ung kristen se några av mina studiekamrater förlora sin tro gjorde djupt intryck på mig. När jag själv började undervisa, bestämde jag mig för att göra allt jag kunde för att hjälpa mina elever att hålla fast vid tron, samtidigt som jag gav dem möjlighet att utforska trons intellektuella problem. Framför allt bestämde jag mig för att aldrig göra invändningar mot kristen tro utan att samtidigt presentera och försvara

olika lösningar på dessa invändningar. En av mina kollegor som inte följde den regeln vållade en del oro bland troende elever som hade honom som lärare. ”Jag försökte ju bara få dem att tänka”, förklarade han för mig. ”Jag agerade bara djävulens advokat.”

Orden kom som en kalldusch. För honom var det ju bara ett talesätt, men jag slogs av ordens bokstavliga betydelse. *Agera djävulens advokat*. Föreställ dig det: att vara djävulens advokat i klassrummet! Det är någonting vi aldrig får låna oss till. Som kristna lärare, studenter och lekmän får vi aldrig glömma den andliga strid som vi alla befinner oss i. Därför måste vi vara ytterst varsamma med vad vi säger och skriver, så att vi inte blir Satans redskap till att ödelägga någons tro. Man kan ju utmana människor att tänka djupare och mer ingående kring kristen tro utan att fördenskull uppmuntra dem att tvivla på sin tro.

När man reflekterar över sin tro, kommer man givetvis att möta svårigheter och invändningar som kan orsaka tvivel. Det första jag vill betona i det läget är att du inte ska förledas att tro att detta bara är en intellektuell kamp. Det rymmer också en djupare, andlig dimension. ”Var nyktra och vaksamma”, uppmanar Petrus. ”Er fiende djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker efter någon att sluka” (1 Pet 5:8). Var inte så naiv att du tror att Satan inte också verkar på den intellektuella arenan. Vi måste alltid vara på vår vakt, som Paulus säger, ”för att inte Satan [ska] få övertaget över oss. Vad han har för avsikter vet vi ju” (2 Kor 2:11). Framför allt uppmanar Paulus oss att inte låta någon göra oss till fångar ”i de tomma och bedrägliga vishetsläror som bygger på mänskliga traditioner och kosmiska makter och inte på Kristus” (Kol 2:8).

Så när tvivlen kommer, försök inte att dölja dem och låtsas som de inte finns. Gå med dem till Gud i bön och be honom att hjälpa dig skingra dem. Tala ärligt och uppriktigt om för honom att du till exempel tvivlar på att han finns, att Jesus verkligen var Guds son eller vilka tvivel du än må ha. Han har omsorg om dig och vill hjälpa dig. Jag älskar den bön som en man kom och ropade ut till Jesus: ”Jag tror. Hjälp min otro!” (Mark 9:24). Vilken tröst det är att veta att Jesus godtog denna bön och denna tro och gav mannen ett positivt gensvar! När vi drabbas av intellektuella tvivel, då är det hög tid att fördjupa vårt andliga liv och låta oss fyllas av Guds Ande.

För det andra: när tvivel uppstår, glöm inte det rätta förhållandet mellan tro och förnuft. Den aktuella frågan är hur jag vet att min tro är sann. Vet jag det på grund av förnuftsmässiga skäl och bevis? Eller vet jag att det är sant enbart på grund av tro? Eller grundar sig min tro på någon auktoritet eller kanske på en inre upplevelse? Hur vet jag egentligen att min kristna tro är sann?

Som jag förstår Nya testamentet är svaret följande: vi vet att vår tro är sann på grund av den helige Andes självbekräftande vittnesbörd inom oss. Vad menar jag med det? Jag menar att vi inte *logiskt sluter oss till* att vår tro är sann på grund av något slags belägg eller bevis, utan då Guds ande talar till våra hjärtan vet vi direkt och omisskännligen att vår tro är sann. Guds Ande gör det uppenbart för oss att vår tro är sann.

Låt oss kort titta på vad apostlarna Paulus och Johannes hade att säga om detta. Enligt Paulus bor den helige Ande i varje kristen, och det är Andens vittnesbörd som ger oss visshet om att vi är Guds barn: ”Ni har inte fått en ande som

gör er till slavar så att ni måste leva i fruktan igen; ni har fått en ande som ger söners rätt så att vi kan ropa: 'Abba! Fader!' Anden själv vittnar tillsammans med vår ande om att vi är Guds barn" (Rom 8:15-16). På andra ställen talar Paulus om denna visshet som en djup och rik insikt (Kol 2:2) och en djup övertygelse (1 Thess 1:5, eng övers). Ibland kallar vi denna erfarenhet för "frälsningsvisshet". Nu innebär frälsningen att Gud finns, att Jesus sonade våra synder, att han uppstod från de döda och så vidare. Om du alltså är viss om din frälsning, då måste du också vara viss om allt detta. Den helige Andes vittnesbörd ger oss därför en omedelbar visshet om att vår tro är sann.

Aposteln Johannes säger detsamma och ställer denna visshet i skarp kontrast till den visshet som grundar sig på förnufts-skäl och argument. Han börjar med att påminna sina kristna läsare: "Ni däremot har blivit smorda av den Helige och känner alla sanningen ... Men i er förblir den smörjelse som ni har fått av honom, och ni behöver ingen lärare. Ty hans smörjelse undervisar er om allt – den talar sanning och inte lögn. Gör som den har lärt er: förbli i honom" (1 Joh 2:20, 27). Här utgör den helige Andes smörjelse – som ju alla kristna åtnjuter – själva källan till att vi vet att vår tro är sann. Johannes går vidare och ställer den förtröstan som Guds Ande ger i kontrast till den visshet som mänskliga vittnesbörd ger: "Det är tre som vittnar: Anden, vattnet och blodet, och dessa tre är samstämmiga. Vi godtar ju människors vittnesbörd, men Guds betyder mer, ty detta är Guds vittnesbörd: han har vittnat om sin son. Den som tror på Guds son har tagit emot vittnesbördet i sitt inre" (1 Joh 5:7-10a). "Vattnet" syftar här antagligen på Jesu dop medan "blodet" syftar på hans korsfästelse, de två händelser som angav början och slutet på hans

jordiska verksamhet. ”Människors vittnesbörd” är apostlarnas vittnesbörd om vad Jesus gjorde från det att han döptes tills han blev korsfäst. Trots det förklarar Johannes att fastän vi med rätta tar emot detta vittnesbörd, är den helige Andes vittnesbörd inom oss ändå större. Detta är anmärkningsvärt, eftersom Johannes i sitt evangelium lägger stor tonvikt just vid apostlarnas vittnesbörd: ”Men dessa har upptecknats för att ni skall tro att Jesus är Messias, Guds son ... Det är den lärjungen som vittnar om allt detta och har skrivit ner det, och vi vet att hans vittnesbörd är sant” (Joh 20:31, 21:24). Men här i sitt första brev hävdar han alltså att den kunskap som inspireras av den helige Ande är ännu tillförlitligare än vittnesbördet från apostlarna själva.

Nya testamentets syn är alltså att vi i grund och botten vet att vår tro är sann på grund av Guds helige Andes självbekräftande vittnesbörd.¹

Vilken plats har då förnuftet? Här tror jag att en distinktion som reformatorn Martin Luther gjorde kan vara till god hjälp. Luther skilde nämligen mellan förnuftet som *domare* och förnuftet som *tjänare*. I den förra aspekten sätter sig förnuftet till doms över evangeliet och avgör om det är sant eller inte. I den senare aspekten rättar sig förnuftet efter evangeliet och ställer sig i dess tjänst. Luther hävdade att förnuftet enbart ska ha en tjänande roll, och med tanke på vad jag just har sagt så inser vi att han hade rätt. När förnuftet intar en dömande roll, tillskansar det sig den plats som enbart till-

1. Den som vill fördjupa sig i det här sättet att nalkas en religiös kunskapsteori kan med fördel läsa Alvin Plantingas bok *Warranted Christian Belief* (Oxford: Oxford University Press 2001). Den stora skillnaden mellan mig och Plantinga är att han betraktar den helige Andes vittnesbörd som besläktad med en (extern) kognitiv förmåga, medan jag däremot tror att det snarare bör ses som en del av de omständigheter som förankrar den kristna tron.

kommer den helige Ande. För det är den helige Ande som ger oss personlig insikt i evangeliets sanning, och förnuftet har ingen rätt att motsäga Guds Ande.

I stället ska förnuftet vara evangeliets tjänare. Förnuftet är en Guds gåva för att hjälpa oss att bättre förstå och försvara vår tro. Även om den helige Ande ger oss visshet om trons grundläggande sanningar, ger han oss inte kunskap om alla vinklingar och vrår av tron – till exempel om Gud är tidlös eller evig, hur man får ihop Guds försyn med människans fria vilja eller hur man ska formulera treenighetsläran. Det är sådant som vi måste komma fram till genom reflektion.

Vi har, som Anselm uttryckte det, en tro som söker förstå. På motsvarande sätt kan man använda förnuftet till att försvara tron genom att formulera argument för Guds existens eller bemöta olika invändningar. Men även om de argument vi utvecklar bidrar till att bekräfta den kristna trons sanning, utgör de egentligen ingen grund för vår tro. Den grunden kan bara läggas av den helige Ande själv och hans vittnesbörd. Så även om det inte skulle finnas några som helst argument till trons försvar, skulle vår tro ändå vila på en fast grundval.

Vad innebär då allt detta för vårt problem med tvivel? Jo, helt enkelt att *tvivlen kan bemästras så länge som förnuftet inte intar en dömande roll*. Så länge som förnuftet fungerar som evangeliets tjänare, kan vår visshet om tron inte undergrävas. Det är först när vi tillåter förnuftet att tillskansas sig en dömande roll och inta den helige Andes plats som tvivlen börjar bli farliga.

Därmed inte sagt att kristen tro inte klarar en kritisk granskning av förnuftet. Tvärtom tror jag att om någon lät förnuftet vara domare och samtidigt hade tillgång till alla fakta och aldrig gjorde några fel, skulle den personen dra

slutsatsen att den kristna tron är sann. Nu skulle ju förstås en sådan person samtidigt vara Gud och därmed knappast behöva några bevis! Men poängen är att människor i olika tider och på olika platser – var och en med sina gåvor och förutsättningar – varken har tillgång till alla fakta eller undgår att göra fel när de resonerar. Under vissa historiska förhållanden kanske tillgängliga bevis talar emot den kristna tron. Om då människor undertryckte och struntade i den helige Andes vittnesbörd och i stället lät förnuftet vara domare, skulle de aldrig komma till tro.

Om vi å andra sidan lyssnar till Andens vittnesbörd och inte låter förnuftet vara domare utan i stället tjänare, då förlorar vi inte vår tro även om vi skulle möta invändningar som vi med vår begränsade förmåga inte kan besvara. Den framstående kristna filosofen Alvin Plantinga ger ett belysande exempel på vad jag menar. Han vill att vi tänker oss följande scenario:

Jag ansöker om pengar till en docentur ur en stor donationsfond för humaniora. Jag skriver ett brev till en kollega och försöker muta honom att skriva ett entusiastiskt rekommendationsbrev till donationsfonden. Han blir upprörd och skickar brevet vidare till institutionsstyrelsens ordförande. Men under mystiska omständigheter försvinner brevet från ordförandens rum. Jag har såväl motiv som tillfälle att stjäla det, och jag har tidigare gjort mig känd för liknande saker. Till råga på allt påstår en mycket pålitlig institutionsmedlem att han sett mig smyga in på ordförandens rum ungefär vid den tid då brevet måste ha stulits. Bevisen mot mig är väldigt starka, och mina kollegor klandrar mig för bedrägliga beteende och behandlar mig med tydlig avsmak. Men nu är det faktiskt så att jag inte har stulit något brev utan var ute och gick ensam i skogen hela den eftermiddagen. Dessutom har

jag ett tydligt minne av att jag var ute på skogspromenad just den aktuella eftermiddagen.

I det läget talar alla bevis emot mig. Ändå vet jag att jag är oskyldig. För bevisen kan ju inte kullkasta den mer grundläggande kunskapen jag har om att jag faktiskt är oskyldig. Även om bevisen är så otvetydiga att andra inte kan annat än tro att jag är skyldig, så är jag inte tvungen att hålla med om bevisningen, för jag vet ju hur det egentligen förhåller sig.²

Under förutsättning att jag har den helige Andes vittnesbörd i mitt liv som ger mig omedelbar visshet om att min tro är sann, behöver jag alltså inte bli skakad när det dyker upp invändningar jag inte kan bemöta. För jag har en grund för min tro som är djupare och fastare än den osäkra grund som bevis och argument vilar på.

Vad jag vill säga är att hemligheten med att hantera tvivel i kristenlivet inte är att skingra alla våra tvivel, för det går antagligen inte under vår begränsade livstid. Vi kommer alltid att ha obesvarade frågor. Nej, hemligheten är i stället att lära oss leva i seger med våra obesvarade frågor. Om vi förstår trons rätta grund och ger förnuftet sin rätta plats, kan vi förhindra att obesvarade frågor går över i nedbrytande tvivel. I så fall kommer vi inte att få svar på alla våra frågor, men i djupare mening spelar det ingen roll. För vi kommer att veta att vår tro är sann på grund av Andens vittnesbörd, och vi kan leva tryggt och säkert trots att vi har frågor som vi inte kan besvara. Det är därför som det är så viktigt att inte glömma vilket som är det rätta förhållandet mellan tro och förnuft.

För det tredje: glöm inte hur skröplig vår tankeförmåga och kunskap är. Sokrates sade att han var Athens visaste man

2. Alvin Plantinga, *The Foundations of Theism: A Reply*. *Faith and Philosophy* 3(1986):310.

eftersom han visste att han ingenting visste. När aposteln Paulus konfronterades med de grekiska gnostiker som framhöll vikten av kunskap, intog han en liknande hållning. ”Men kunskapen gör oss uppblåsta, det som bygger upp är kärleken”, skrev han. ”Den som tror sig ha kunskap har ännu inte fått den rätta kunskapen, men den som har kärlek [till Gud], han är känd av Gud” (1 Kor 8:1b-3). Paulus säger att om du inbillar dig att du är så smart att du har kommit underfund med allt som handlar om Gud, då begriper du i själva verket ingenting. Då är du bara en uppblåst, intellektuell skrytmåns. Men den som älskar Gud är den som verkligen har lärt känna honom.

En sådan trossats får förödande konsekvenser för våra stolta intellektuella kunskaper. Det innebär att det enklaste Guds barn som lever i kärlek är visare i Guds ögon än den snillrikaste Bertrand Russell som världen någonsin har skådat.

Vi som kristna måste inse hur skral och begränsad vår mänskliga kunskap är. Jag kan ärligt säga att ju mer jag lär mig, desto mer hopplöst okunnig känner jag mig. Fördjupade studier bidrar bara till att öppna vårt medvetande för en oändlig mängd kunskapsperspektiv, också inom vårt eget arbetsfält om vilket vi vet absolut ingenting. Jag känner igen mig i vad Isaac Newton sade en gång när han tänkte tillbaka på de upptäckter han presenterat i sitt berömda fysikverk, *Principia Mathematica*. Han sade:

Jag vet inte hur jag ter mig i världens ögon, men i mina ögon ser jag mig bara som en liten pojke som lekt på stranden och roat mig med att emellanåt hitta en osedvanlig slät sten eller ett sällsynt vackert snäckskal, medan en hel ocean av sanning har legat där oupptäckt framför mig.³

3. Citerad i Brewster's *Memoirs of Newton*, band 2, kap 27.

När jag och min fru bodde i England under mina doktörstudier, besökte jag den framstående filosofihistorikern Frederick Copleston i London. Han hade ägnat hela sitt liv åt att skriva *A History of Philosophy*, en massiv filosofihistoria i nio band från de gamla grekerna fram till våra dagar, plus otaliga verk i ämnen som orientalisk filosofi och rysk filosofi. Jag frågade honom om han efter ett helt liv av studier dragit någon övergripande lärdom av filosofins historia. Ja, det hade han gjort. Han förklarade hur han inledningsvis hade hoppats kunna visa hur Thomas av Aquinos filosofi var en filosofi för alla tider. Men det blev snart uppenbart för honom att det var omöjligt. Vad hans idéhistoriska studier i stället hade visat honom var hur bunden en människas filosofi är till den tid hon lever i, till de rådande tankemönstren i samtidens kultur, till den intellektuella miljö i vilken hon skriver. Det betyder inte att Copleston var relativist utan snarare att vi måste vara väldigt försiktiga när vi påstår att vi har upptäckt något och inte bravera med våra intellektuella bedrifter.

Hur kan Coplestons lärdom tillämpas på problemet med tvivel? Hans lärdom innebär att vi bör vara ytterst försiktiga med att anse oss ha kommit fram till det avgörande motbeviset mot vår tro. Det är tämligen osannolikt att vi skulle ha funnit den oemotsägliga invändningen. Filosofins historia är ju belamrad med vrakspillror efter sådana invändningar. Med hänsyn till den förtröstan som den helige Ande ger, bör vi inte lägga alltför stor vikt vid de argument och invändningar som orsakar våra tvivel.

Jag ryser när jag läser om hur vissa icke-kristna filosofer på fullaste allvar hävdar att de till exempel har bevisat att Gud inte kan vara allsmäktig, att Gud inte kan vara allvetande, att under inte kan ske eller något liknande. För ett tag sedan läste

jag en artikel av en filosof som påstod att han bevisat att Gud inte kan veta att han är Gud! Problemet med en sådan artikel är inte bara att slutsatsen grundar sig på ett befängt resonemang. Poängen är att artikeln i egentlig mening är hädisk. Den representerar den värsta sortens filosofi, just den filosofi som Paulus varnade för i Kolosserbrevet 2:8. Om vi med våra begränsade intellekt och resurser inte kan hitta svaret på vissa invändningar eller någon synbar logisk motsägelse, bör vi i stället för att betvivla eller förneka denna trosaspekt hellre inta en avvaktande hållning och medge att svårigheten ytterst består i att vi inte har tillräcklig insikt i problemet och hur det möjligen ska lösas. Vi får inte glömma hur skröplig och begränsad vår tankeförmåga och vår kunskap är.

För det fjärde: gå till botten med dina tvivel. Vi har ju sett att hemligheten med att hantera tvivel i våra liv inte är att få svar på alla frågor utan att *lära oss leva i seger trots att vi har obesvarade frågor*. Varje tänkande kristen har en ”frågelåda” fylld med olösta problem som han eller hon måste lära sig att leva med. Men ibland är det bra att vid tillfälle plocka fram sin låda, välja ut en fråga och sätta i gång att besvara den. Jag kan intyga att arbetet med att lösa ett problem och studera det tills man slutligen hittar ett intellektuellt tillfredsställande svar är något av det mest inspirerande man kan uppleva i det kristna livet. Att skingra tvivel som man plågats av en tid skänker en underbar sinnesfrid och fyller en med hopp om att det finns lösningar även på de återstående problemen i ens frågelåda.

När du brottas med tvivel eller undrar över någon särskild fråga, ta dig tid att studera frågan genom att läsa böcker och artiklar i ämnet. Om det finns bibelskolor eller teologiska seminarier där du bor, kan deras bibliotek vara till god hjälp.

Kommunala bibliotek kan också beställa vad du behöver via fjärrlån från andra bibliotek. Ta reda på vad kristna teologer har skrivit om det ämne du undersöker och skriv en rad till dem – eller om möjligt besök dem och samtala om din fråga. Sök upp och tala med de lemmar i Kristi kropp som har fördjupat sig i ämnet. På så sätt bidrar kroppens olika lemmar till att bygga upp varandra. Men låt inte dina tvivel dröja sig kvar, utan bearbeta dem och ge dig inte förrän du gått till botten med dem.

Tvivel kan vara en plågsam erfarenhet i kristenlivet, och det finns ingen snabb och enkel lösning på problemet. Det krävs tålamod och uthållighet. Men jag tror att de fyra saker jag nämnt kan vara till stor hjälp i hanteringen av tvivel. Må Gud genom den helige Ande ge oss trons gåva, så att vi kan besegra tvivlen och göra varje tanke till en lydig fånge hos Kristus!

